

Ceny maksymalne w Tarczy Antykryzysowej

W związku z trwającym stanem epidemii rząd zdecydował się na wprowadzenie środków mających na celu regulację cen niektórych produktów poprzez możliwość ustalenia cen maksymalnych. Same ceny maksymalne nie zostały na tą chwilę wprowadzone. Na gruncie nowych przepisów to Minister właściwy do spraw gospodarki może, w drodze rozporządzenia, ustalić maksymalne ceny lub maksymalne marże hurtowe i detaliczne stosowane w sprzedaży towarów lub usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych.

Jest to środek niezwykle głęboko ingerujący w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, stąd należy odpowiednio przygotować się do jego wdrożenia. Kompetencje w związku z naruszeniem zakazu stosowania cen wyższych niż maksymalne uzyskały nie tylko właściwe inspekcje ale również Prezes UOKiK.

Podstawowe informacje

- » Zakazuje się stosowania w obrocie na terytorium RP cen lub marż wyższych niż maksymalne ceny lub marże ustalone na gruncie nowo wprowadzonych przepisów.
- » Złamanie zakazu może wiązać się z nałożeniem kary pieniężnej w wysokości od 5 000 do 5 000 000 zł (tzw. „zwykłe” naruszenie). W przypadku „recydywy” kompetencje do interwencji ma Prezes UOKiK (możliwość nałożenia kary finansowej do 10 % obrotu).
- » Przesłanki do interwencji Prezesa UOKiK to (i) wielokrotne naruszenie zakazu stosowania cen maksymalnych oraz jednocześnie (ii) naruszenie dotyczy wielu towarów lub usług lub mamy do czynienia z dużą skalą naruszenia.
- » Póki co nie wprowadzono konkretnych cen maksymalnych. Ustawa daje dopiero odpowiednim resortom taką możliwość.
- » Nowe regulacje nie wprowadzają obowiązku sprzedaży po cenie maksymalnej, tj. jeśli przedsiębiorca nie będzie zainteresowany sprzedażą po cenie niższej lub równej cenie maksymalnej – w ogóle nie musi oferować produktu do sprzedaży.
- » Odrębne (nowe) przepisy regulują możliwość wprowadzenia cen maksymalnych w odniesieniu do szeroko rozumianych produktów farmaceutycznych i biobójczych. Ich naruszenie również może wiązać się z interwencją właściwych inspekcji albo Prezesa UOKiK.

Jak czytać przepisy o cenie maksymalnej?

Co trzeba wiedzieć o cenach maksymalnych?		Komentarz
Produkty/usługi	można ustalić maksymalne ceny lub maksymalne marże hurtowe i detaliczne stosowane w sprzedaży towarów lub usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych.	> Cena maksymalna może dotyczyć zarówno produktów i usług > Brak zamkniętego katalogu towarów – duży luz decyzyjny po stronie właściwego ministra w zakresie oceny jakie produkty lub usługi mogą być objęte ceną maksymalną
Jak wyliczyć cenę maksymalną?	przy ustalaniu wysokości maksymalnych cen można wziąć pod uwagę wysokość cen w okresie poprzedzającym wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego, a także uzasadnione zmiany kosztów produkcji i zaopatrzenia.	> Bardzo ogólne przesłanki dla ustalenia ceny maksymalnej > Brak elementów obligatoryjnych cenotwórczych, które miałyby decydujący wpływ na wysokość ceny maksymalnej > Ryzyko, że ustalenie ceny maksymalnej zablokuje sprzedaż w ogóle (za niską ceną) > Przy produktach lub usługach tego samego rodzaju, ale różnej jakości, istnieje ryzyko zawyżania cen gorszych produktów
Maksymalna marża	W rozporządzeniu: (i) określa się podstawę obliczania maksymalnych marż; (ii) można ustalić maksymalne marże dla poszczególnych rodzajów towarów lub marże naliczane od ceny hurtowej.	> Domknięcie systemu przez ustalenie marż na wszystkich poziomach dystrybucji > Cena maksymalna może być ustala na różnych poziomach (szczeblach) obrotu > Brak jakichkolwiek wytycznych co do sposobu liczenia marży
Formalnie	Cena maksymalna wprowadzona w drodze rozporządzenia.	> Cena maksymalna jako prawo powszechnie obowiązujące > Brak środka „odwołania” od ustalonej ceny maksymalnej > Przy aktualnej sytuacji ewentualne konsultacje co do wysokości ceny maksymalnej będą prawdopodobnie bardzo ograniczone

Jakie są ryzyka?

- » **Kary finansowe** – kary za naruszenie stosowania cen maksymalnych nakładane przez Inspekcję Farmaceutyczną, Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Państwową Inspekcję Sanitarną, czy Inspekcję Handlową. Dodatkowo wysokie kary nakładane przez Prezesa UOKiK za „recydywę”.
- » **Ryzyko kontroli** – organy będą mogły wszcząć u przedsiębiorcy kontrolę bez wcześniejszego zawiadomienia o zamiarze jej przeprowadzenia. W przypadku „recydywy” kontrolę będzie mógł przeprowadzić również Prezes UOKiK.
- » **Chaos proceduralny** – z uwagi na odwołania do szeregu przepisów proceduralnych, ustalenie które przepisy znajdą zastosowanie w konkretnej sytuacji – a tym samym w jaki sposób zabezpieczyć interesy przedsiębiorcy – może być w praktyce problematyczne i wymagać wiedzy specjalistycznej.
- » **Nieprecyzyjne przesłanki co do produktów i usług oraz co do wysokości cen** – sprawiają, że nie da się jednoznacznie przesądzić w odniesieniu do jakich produktów i usług mogą zostać ustalone ceny maksymalne, ani jaka powinna być ich wysokość. Z jednej strony jest to oczywiście niekorzystne dla przedsiębiorców, z drugiej strony daje możliwości kwestionowania ewentualnych decyzji nakładających kary i dochodzenia dalej idących środków ochrony prawnej w przypadku wadliwie wydanych decyzji.